

Jubileusz Profesor Heleny Siwek

Portret wykonany przez Tomasza Bereźnickiego

The Jubilee of Professor Helena Siwek

Sylwetka Jubilatki

W roku 2010 przypada jubileusz siedemdziesięciolecia urodzin Profesor Heleny Siwek, wysokiej klasy specjalisty z zakresu dydaktyki matematyki, mającej ogromne zasługi w tworzeniu i promowaniu tej dziedziny naukowej, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Jako uczennica profesor Anny Zofii Krygowskiej, kontynuuje dzieła przez nią zapoczątkowane, istotnie przyczyniając się do rozwoju „krakowskiej szkoły dydaktyki matematyki”. Szeroki wachlarz jej zainteresowań badawczych obejmuje między innymi nauczanie logiki, rozpoznawanie i rozwijanie możliwości matematycznych dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, a przede wszystkim czynnościowe nauczanie matematyki – koncepcję stworzoną przez A. Z. Krygowską, którą rozwija i udoskonala. Spora część działalności Profesor Heleny Siwek jest związana z reformą edukacji matematycznej w Polsce.

Helena Siwek przysła na świat 27 lipca 1940 r. w Żembocinie koło Krakowa. W roku 1959 ukończyła z wyróżnieniem Liceum Pedagogiczne, po czym podjęła studia matematyczne na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Dyplom magistra matematyki uzyskała w 1964 r. na podstawie pracy *Funkcja zdaniowa w nauczaniu matematyki*, napisanej pod kierunkiem prof. A. Z. Krygowskiej. W tym samym roku podjęła pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie oraz krakowskich liceach (I i VII). Praca w charakterze nauczyciela matematyki sprzyjała rozwojowi zainteresowań logiką matematyczną i prowadzeniu badań w tym zakresie. Uwieńczeniem tych pasji było uzyskanie w roku 1973 stopnia doktora nauk matematycznych w zakresie ich dydaktyki. Promotorem rozprawy *Naturalne i formalne rozumienie przez uczniów funkcyj zdaniotwórczych i kwantyfikatorów w nauczaniu matematyki* była prof. A. Z. Krygowska.

W roku 1977, odpowiadając na propozycję Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych, podjęła się przygotowania pierwszych w Polsce podręczników matematyki dla klas I-III szkoły specjalnej. Tworzyła je wspólnie z prof. Janiną Wyczesany. Aby zaś rzetelnie przygotować się do tego zadania, podjęła badania nad myśleniem matematycznym uczniów umysłowo upośledzonych w stopniu lekkim. Powstały dzięki temu nie tylko dobre podręczniki dla uczniów szkoły specjalnej, ale także kolejna praca naukowa. Za rozprawę

Naśladowanie wzorca i dostrzeganie prawidłowości w prostych sytuacjach matematycznych i paramatematycznych przez dzieci upośledzone w stopniu lekkim uzyskała w roku 1987 stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie dydaktyki matematyki. W roku 1991 Jubilatka została mianowana profesorem nadzwyczajnym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie.

W roku 2000 Profesor Helena Siwek otrzymała z rąk prezydenta tytuł profesora, a w roku 2007 została profesorem zwyczajnym Akademii Pedagogicznej w Krakowie.

Wymiernym wyznacznikiem pracy naukowej Profesor Heleny Siwek jest ponad 200 publikacji, wśród których największym uznaniem cieszą się książki monograficzne:

Naśladowanie wzorca i dostrzeganie prawidłowości w prostych sytuacjach matematycznych i paramatematycznych przez dzieci upośledzone w stopniu lekkim (1985),

Możliwości matematyczne uczniów szkoły specjalnej (1992),

Czynnościowe nauczanie matematyki (1998),

Kształcenie zintegrowane na etapie wczesnoszkolnym. Rola edukacji matematycznej (2004),

Dydaktyka matematyki. Teoria i zastosowania w matematyce szkolnej (2005),

Efektywność kształcenia zintegrowanego. Implikacje dla teorii i praktyki (redaktor, 2007).

Wśród publikacji występują nie tylko książki i artykuły naukowe; żywe zainteresowanie metodą czynnościowego nauczania matematyki i wdrażaniem jej w praktykę szkolną przełożyło się na wypracowanie projektów dydaktycznych, które z kolei znalazły odbicie w podręcznikach dla szkoły podstawowej i specjalnej. Oprócz współautorstwa we wspomnianej wcześniej serii, pierwszych w Polsce podręczników matematyki dla klas I-III szkoły specjalnej (1981-1997), Jubilatka jest autorką koncepcji i podręczników matematyki dla funkcjonującej w okresie reformy edukacji matematycznej szkoły specjalnej: kl. V i VI szkoły podstawowej (1996-2007) oraz I, II, III gimnazjum (2000-2008). Jest także twórcą koncepcji projektu dydaktycznego *Błękitna Matematyka* dla klas I-III, autorem programu i przewodników oraz współautorem podręczników i zbiorów zadań dla klas I-III (1995-1999) tej serii, twórcą *Tęczowej Szkoły* – pierwszego w Polsce projektu dla klas I-III (obejmującego program, podręczniki i scenariusze zajęć), w którym matematyka jest włączona do systemu integralnego kształcenia (1999-2002).

Swoje życie zawodowe Profesor Helena Siwek związała przede wszystkim z Uniwersytetem Pedagogicznym (wcześniej noszącym nazwy: Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Akademia Pedagogiczna). Przez długie lata pełniła tu funkcję kierownika *Zakładu Czynnościowego Nauczania Matematyki* (1994-2003), a od roku 2003 przejęła obowiązki kierownika *Zakładu Dydaktyki Matematyki*. Pracowała także w innych uczelniach: Uniwersytecie Jagiellońskim (1978-1980), WSP w Rzeszowie (1991-1998), WSP TWP w Warszawie (1997-2008), WSP TWP w Katowicach (od 2001, w tym od roku 2004 pełni funkcję kierownika Zakładu Pedagogiki Szkolnej).

Wypromowała 2 doktorów:

E. Swoboda, 1994, *Rozwój intuicyjnego rozumienia podobieństwa w nauczaniu matematyki*,

L. Zaręba, 2004, *Proces uogólniania w matematyce i stosowanie w nim symbolu literowego u uczniów w wieku 13-14 lat*.

Była promotorem około 250 magistrów i 40 licencjatów, w tym 11 magistrów nagrodzonych w *Ogólnopolskim Konkursie im. A. Z. Krygowskiej* na najlepszą pracę studencką z dydaktyki matematyki.

Współpracuje z dydaktykami takich uczelni zagranicznych jak: Uniwersytet w Usti nad Łabą (Czechy), Uniwersytet w Halle (Niemcy), Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytet w Ołomuńcu (Czechy).

Była członkiem komitetu redakcyjnego czasopisma *Nauczanie Poczatkowe* (1997-2002); do dziś pracuje w komitetach redakcyjnych czasopism: *Didactica Mathematicae*, będącego kontynuacją rocznika PTM *Dydaktyka Matematyki* (od 1992), *Matematyka* (od 2004), *Konspekt* (od 1999), *Współczesne Problemy Nauczania Matematyki* (od 2008). Od 1999 roku jest rzeczoznawcą MEN do oceny podręczników szkolnych.

Pani Profesor Helena Siwek jest bardzo ciepłą, przyjazną i życzliwą osobą. Jest niezwykle pracowita, sumienna, dokładna i wymagająca. Wymaga nie tylko od innych, sama jest w tym względzie wzorcem do naśladowania. Myślę, że każdy, kto miał okazję bliżej z Nią współpracować, docenia nie tylko pracę naukową Pani Profesor, ale także Jej cechy charakteru.

Opracowała Lidia Zaręba
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

The Portrait of Professor Helena Siwek

The year 2010 marks the 70-th anniversary of birthday of Professor Helena Siwek, a Polish Mathematics Education specialist who significantly contributed to the creation and promotion of this area of knowledge in Poland and abroad. As a student of professor Anna Zofia Krygowska, she has been continuing the work initiated by Krygowska through a substantial contribution to the development of the "Krakow School of Mathematics Education". A wide range of her research interests covers such fields as logic teaching, the recognition and development of mathematical abilities of children with a mild retardation, in particular the Action-based Mathematics Teaching, a concept created by A. Z. Krygowska. A considerable part of professor Helena Siwek's activity is connected with the reform of mathematical education in Poland.

Helena Siwek was born on 27 July 1940 in Żembocin near Krakow. In 1959 she successfully completed the Pedagogical High School, and then started mathematical studies at the Faculty of Mathematics and Physics of the Higher College of Teacher Training in Krakow. She obtained the MA diploma in mathematics in 1964 upon writing a MA thesis entitled *The Predicate in the Teaching of Mathematics (Funkcja zdaniowa w nauczaniu matematyki)* written under the supervision of prof. A. Z. Krygowska. In the same year she started work at the Higher College of Teacher Training in Krakow and Krakow high schools. The work as a mathematics teacher favoured the increasing interest in the teaching of mathematical logic and research in this field. Her passions were rewarded in 1973 by the doctor's degree of Mathematics Education. The supervisor of the dissertation entitled *The Natural and Formal Understanding of Logical Connectives and Quantifiers by Students in the Teaching of Mathematics (Naturalne i formalne rozumienie przez uczniów funktorów zdaniotwórczych i kwantyfikatorów w nauczaniu matematyki)* was prof. A. Z. Krygowska.

In 1977, with reference to an offer made by the Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne publishing house, she agreed to prepare the first mathematics textbooks in Poland for the first, second and third class of a special school, in co-operation with prof. Janina Wyczesany. With a view to carefully prepare for this task, she started studying problems of mathematical thinking of students with a mild retardation, thanks to which textbooks for students of special

schools, and research papers were published. In 1987 she was awarded a post-doctoral degree for her thesis on *Imitating the Pattern and Perceiving Regularities in Simple Mathematical and Para-mathematical Situations by Children with a Mild Retardation* (*Naśladowanie wzorca i dostrzeganie prawidłowości w prostych sytuacjach matematycznych i paramatematycznych przez dzieci upośledzone w stopniu lekkim*). In 1991, the Jubilarian was awarded the title of associate professor at the Higher College of Teacher Training in Krakow.

In 2000, professor Helena Siwek was granted the title of professor by the president, and in 2007 she became full professor of the Pedagogical Academy of Krakow.

A notable determinant of the scientific work of professor Helena Siwek is a collection of more than 200 publications, including the most widely recognised monographic books:

Naśladowanie wzorca i dostrzeganie prawidłowości w prostych sytuacjach matematycznych i paramatematycznych przez dzieci upośledzone w stopniu lekkim; 1985 [*Imitating the Pattern and Perceiving Regularities in Simple Mathematical and Paramathematical Situations by Children with a Mild Retardation*],

Możliwości matematyczne uczniów szkoły specjalnej, 1992 [*Mathematical Abilities of Special-school Students*],

Czynnościowe nauczanie matematyki; 1998 [*Action-based Mathematics Teaching*],

Kształcenie zintegrowane na etapie wczesnoszkolnym. Rola edukacji matematycznej; 2004 [*Integrated Teaching at Primary Stage. The Role of Mathematical Education*],

Dydaktyka matematyki. Teoria i zastosowania w matematyce szkolnej; 2005 [*Mathematics Education. The Theory and Applications in School Mathematics*],

Efektywność kształcenia zintegrowanego. Implikacje dla teorii i praktyki; editor, 2007 [*The Benefits of Integrated Education. Implications for Theory and Practice*].

The range of her publications does not cover only books and scientific articles; the lively interest in the Action-based Mathematics Teaching methodology and its implementation into the school practice translated into the development of educational projects reflected in textbooks for primary and special schools. Apart from the abovementioned co-authorship of the series of first Polish mathematics textbooks for the first, second and third class of special

school (1981-1997), the Jubilarian is the author of the didactic conception and mathematics textbooks for special schools existing during the period of the mathematical education reform: the fifth and sixth primary schools classes (1996-2007) and the first, second and third class of junior high schools (2000-2008). Moreover, she is the creator of an educational project entitled *Błękitna Matematyka* for the first, second and third classes, the author of the syllabus and guidebooks, as well as co-author of textbooks and problem books for the first, second and third classes (1995-1999) of the foregoing series; the creator of *Tęczowa Szkoła* – the first Polish project for the first, second and third classes (including the syllabus, textbooks, and the curriculum), where mathematics is interwoven with other subjects in the Integrated Education system (1999-2002).

Professor Helena Siwek connected her professional career mainly with the Pedagogical University of Krakow (earlier referred to as: the Higher College of Teacher Training, the Pedagogical Academy) where for many years occupied the position of the Head of *the Unit of Action-based Mathematics Teaching* (1994-2003), and from 2003 she assumed the responsibilities of the Head of *the Unit of Mathematics Education*. She also worked for other universities: the Jagiellonian University (1978-1980), the Higher College of Teacher Training in Rzeszów (1991-1998), the Higher School of Pedagogy of the Society of Public Knowledge in Warsaw (1997-2008), the Higher School of Pedagogy of the Society of Public Knowledge in Katowice (from 2001, and from 2004 as the Head of the School Pedagogy Unit).

She promoted two doctors:

Ewa Swoboda, 1994; thesis: *The Development of Intuitive Cognition of Similarity in Mathematics Teaching (Rozwój intuicyjnego rozumienia podobieństwa w nauczaniu matematyki)*,

Lidia Zaręba, 2004; thesis: *The Process of Generalisation in Mathematics and the Use of a Letter Symbol in this Process by Students Aged 13-14 (Proces uogólniania w matematyce i stosowanie w nim symbolu literowego u uczniów w wieku 13-14 lat)*.

She was the supervisor of almost 250 MSs and 40 BSs, including 11 MSs rewarded in the *Ogólnopolski Konkurs im. A. Z. Krygowskiej (A.Z. Krygowska All-Poland Contest)* for the best university student's paper in Mathematics Education.

She co-operates with educationalists from foreign universities: the University in Ústí nad Labem (the Czech Republic), the University in Halle (Germany), the Charles University in Prague, the Palacký University of Olomouc (the Czech Republic).

She was a member of the editorial committee of *Nauczanie Początkowe* magazine (1997-2002); until present day she has been working in editorial committees of such journals as: *Didactica Mathematicae*, which provides the continuation of a PTM (Polish Mathematical Society) earlier one entitled *Dydaktyka Matematyki* (since 1992), *Matematyka* (since 2004), *Konspekt* (since 1999), *Współczesne Problemy Nauczania Matematyki* (since 2008). Since 1999 she has been an expert in school textbooks evaluation for the Ministry of National Education.

Professor Helena Siwek is a very warm, friendly and kind person. She is extremely diligent, conscientious, accurate and demanding. She demands a lot of others, but she is also an example to follow in this respect. I believe that everyone who had an opportunity of closer co-operation with her appreciates not only the academic work of Ms Professor, but her features of character as well.

*Edited by Lidia Zaręba
Pedagogical University of Cracow*

Wykaz publikacji Profesora Heleny Siwek¹

(w wykazie oznaczono miejsce H. Siwek przez —, zaś miejsce H. Wilk-Siwek przez - - -)

- [1] —, Treliński G., *Jak opracowywaliśmy i wykorzystywaliśmy pojęcia teorii mnogości w eksperymentalnym kursie matematyki w klasie VIII dawnego liceum ogólnokształcącego*, *Matematyka* 4(1967), 158-171.
- [2] —, Treliński G., *Les transformations et les invariants dans l'enseignement de la géométrie*, w: *New trends in mathematics teaching*, Vol. 2, Paris 1970, 315-329.
- [3] —, *Pojęcie funkcji, równania i nierówności (Rozwiązywanie równań i nierówności), II (wykład 6)*, w: *Wykłady telewizyjne dla nauczycieli matematyki szkół podstawowych* [red. Nowecki B.], WN WSP, Kraków 1971, 65-79.
- [4] —, *Przekształcenia odwrotne i składanie przekształceń w I kl. liceum*, *Matematyka* 1(1971), 18-28.
- [5] —, *Logique formelle et raisonnement naturel des élèves dans l'enseignement de la mathématique*, w: *Educational studies in Mathematics*, Utrecht 1972, 23-37.
- [6] —, *Formální logika a každodenní usuzování žáku v matematice*, *Matematika a fyzika ve škole* (1973), 502-510.
- [7] —, *Rozumienie implikacji przez uczniów liceum (fragment badań)*, *Wyż. Szkoła Ped. Kraków Rocznik Nauk.-Dydakt.* 54 *Prace z Dydaktyki Matematyki* 1(1974), 111-142.
- [8]* Serafin S., —, *Wybrane wykłady z matematyki dla kierunków pedagogiki specjalnej i nauczania przedszkolnego (skrypt)*, WN WSP, Kraków, 1975, s. 169.
- [9] —, *Formales und natürliches Verständnis der Implikation und der Quantifikatoren im Mathematikunterricht*, w: *Tagung der Mathematikmethodiker*, Leipzig 1975, 77-83.
- [10] —, *Kształcenie ścisłości logicznej w nauczaniu początkowym matematyki*, *Oświata i Wychowanie Wersja C* 11(1975), 17-26.
toż.: *Oświata i Wychowanie Wersja D* 11(1975), 25-34.

¹Symbolem * oznaczono publikacje zwarte: książki autorskie oraz publikacje pod redakcją autorki.

- [11] —, *Równania cz. I i II*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 12(1975), 296-314.
- [12] Krygowska Z., —, *Pojęcie ilorazu. Dzielenie z resztą*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 27, 28(1976), 673-693.
- [13] Nowecki B., —, *Tabelki i diagramy statystyczne w klasie IV*, Oświata i Wychowanie Wersja C 19(1976), 23-28.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja D 19(1976), 31-36.
- [14] —, *Nierówności*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 36.15(1976), 874-880.
- [15] —, Turnau S., *Ułamki w klasie IV*, Oświata i Wychowanie Wersja C 1(1976), 17-31.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja D 1(1976), 25-39.
- [16] —, *Trudności uczniów z pojęciem implikacji i implikacjami wzajemnie sprzężonymi*, w: Szkoła Dydaktyki Matematyki Karpacz 1977, IKNiBO, [Wrocław], 1977, 92-97.
- [17] [Fröss U., Mossoczy-Górska B., —], *Zadania dla uczniów*, Oświata i Wychowanie Wersja D 9(1977), 31-33.
- [18] Fröss U., Penczak W., —, Szewczyk M., *Utrwalanie wiadomości o ułamkach*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 51.9(1977), 1371-1376.
- [19] —, *Zabawy w układ współrzędnych w przedszkolu*, Oświata i Wychowanie Wersja B 12(1977), 27-29.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja C 12(1977), 27-29.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja D 12(1977), 35-37.
- [20] —, *Aktywność geometryczna dziecka; układanki*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 52.10 (1977), 1386-1401.
- [21] —, Penczak W., Szewczyk M., Fröss U., *Utrwalanie wiadomości o ułamkach*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 53.11(1977), 1409-1420.

- [22] —, Turnau S., *Zadania praktyczne*, Oświata i Wychowanie Wersja B 7(1977), 17-20.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja C 7(1977), 17-20.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja D 7(1977), 25-28.
- [23] —, Turnau S., *Zadania praktyczne* [cz. 2], Oświata i Wychowanie Wersja B 8(1977), 25-30.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja C 8(1977), 17-22.
toż.: Oświata i Wychowanie Wersja D 8(1977), 25-30.
- [24] Turnau S., —, *Mnożenie i dzielenie ułamków*, Oświata i Wychowanie. Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT. Wkładka 51.9 (1977), 1348-1370.
- [25] —, *Równania i nierówności i ich rozwiązywanie (wykład 21)*, w: Materiały pomocnicze do nauczania matematyki w szkole podstawowej. Wykłady telewizyjne, praca zb. pod red. Nowecki B., PZWS, Warszawa, wyd. I 1973; WSiP, Warszawa, wyd. II 1978, 209-221.
- [26] —, *Kilka słów o efektach studiowania przedmiotu „Wybrane zagadnienia z matematyki”*, w: Umiejętności nauczyciela matematyki, WSPS, 1980, 112-114.
- [27] —, Treliński G., *Problematyka na izledwanijata w sektora po didaktika na matematikata wisszija pedagogiczieski institut w Krakov w oblastta na dodaktikata na matematik*, w: Za njakoi wprosi na obuczenieto po matematika. Czast wtora. Narodna prosweta, 1980, 71-102.
- [28] —, Wyczesany J., *Rola podręcznika w realizacji celów nauczania matematyki klas I-III szkół specjalnych dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim*, w: Rewalidacja dzieci upośledzonych umysłowo, WN WSP, Kraków, 1980, 50-73.
- [29]* —, Wyczesany J., *Matematyka 1. Poradnik metodyczny dla nauczyciela szkoły specjalnej*, WSiP, Warszawa, wyd. I 1981, wyd. II 1983, s. 115.
- [30] —, Treliński G., Wachnicki E., *Nowy podręcznik matematyki dla klasy VII*, Matematyka 4(1981), 197-200.
- [31] —, *Kształtowanie aktywności matematycznych w klasach I-III szkoły specjalnej*, w: Rewalidacja dzieci niepełnosprawnych, WSPS, [Warszawa], 1982, 33-42.

- [32] —, *Problèmes liés aux manuels des mathématiques destinés aux classes débutantes des écoles spéciales*, w: Moyens et medias dans l'enseignement des mathématiques, Orleans 1982, 107-114.
- [33] —, *Poziomy rozumienia pojęć matematycznych u dzieci upośledzonych w stopniu lekkim*, WSPS, Warszawa, 1983.
- [34] —, Treliński G., Wachnicki E., *Matematyka 7. Podręcznik do klasy VII*, WSiP, Warszawa, wyd. I 1981, wyd. II 1982, wyd. III, 1983.
- [35] —, *Difficultés dans l'activité mathématique des élèves légèrement handicapés des 3 premières classes de l'école spéciale*, Seminaire de didactique des mathématiques et de l'informatique IMAG, Informatique et Mathématiques Appliquées de Grenoble 1983, s. 11.
- [36]* —, Wyczesany J., *Matematyka 2. Poradnik dla nauczyciela szkoły specjalnej*, WSiP, Warszawa, wyd. I 1982, wyd. II 1984, s. 88.
- [37] —, *Problemy otwarte*, Oświata i Wychowanie Wersja B 7(1984), 45-54.
- [38] —, *Przedłużanie zadań*, Oświata i Wychowanie Wersja B 15(1984), 38-47.
- [39]* —, *Naśladowanie wzorca i dostrzeganie prawidłowości w prostych sytuacjach matematycznych i paramatematycznych przez dzieci upośledzone w stopniu lekkim*, Wyż. Szkoła Ped. Kraków Prace Monograficzne, WN WSP, Kraków, 1985, s. 206.
- [40] —, Treliński G., *Modernizacja kształcenia matematycznego i jej wpływ na rozwój dydaktyki matematyki. Wybór artykułów A. Z. Krygowskiej*, WN WSP, Kraków, 1985, s. 165.
- [41] Krygowska Z., —, *Pojęcie ilorazu. Dzielenie z resztą*, w: Nauczanie początkowe matematyki. Podręcznik dla nauczyciela, t. 3, praca zb. pod red. Semadeni Z., WSiP, Warszawa 1985, 289-315.
- [42] —, *Przykłady ćwiczeń z przedmiotu „Podstawy nauczania początkowego matematyki” ukierunkowanych na aktywizowanie studentów kierunku Nauczanie początkowe*, w: Materiały i Sprawozdania 10 : Problemy metodyczne kształcenia nauczycieli na kierunkach nauczanie początkowe i wychowanie przedszkolne, red. Kosętka H., Zawistowska A., WN WSP, Kraków, 1985, 185-194.

- [43] —, *Problemy związane z kształtowaniem pojęć matematycznych u dzieci upośledzonych w stopniu lekkim w klasach początkowych szkoły specjalnej*, w: Wychowanie, kształcenie i przygotowanie do życia dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, WN WSP, Kraków, 1985, 206-222.
- [44] —, *Równania i nierówności*, w: Nauczanie początkowe matematyki. Podręcznik dla nauczyciela, t. 3, praca zb. pod red. Semadeni Z., WSiP, Warszawa, 1985, 93-109.
- [45] —, *Rozumowanie intuicyjne, empiryczne i formalne w nauczaniu matematyki*, Oświata i Wychowanie Wersja B 9(1985), 44-49.
- [46] —, *Ćwiczenia związane z opracowywaniem nowej definicji*, Oświata i Wychowanie Wersja B 9(1985), 29-34.
- [47] —, *Badania nad rozumieniem przez uczniów twierdzeń i dowodów*, Oświata i Wychowanie Wersja B 16(1985), 30-36.
- [48] —, *Pokaz i obserwacja*, Oświata i Wychowanie 14(1986), 28-32.
- [49] —, *Konstrukcja podręczników matematyki dla klas początkowych szkoły specjalnej w świetle badań*, Oświata i Wychowanie Wersja B (1987), 91-98.
- [50] —, *Pogłębianie i utrwalanie znajomości ułamków*, w: Nauczanie początkowe matematyki. Podręcznik dla nauczyciela, t. 4, praca zb. pod red. Semadeni Z., WSiP, Warszawa, 1988, 61-70.
- [51] —, *Układanki*, w: Nauczanie początkowe matematyki. Podręcznik dla nauczyciela, t. 4, praca zb. pod red. Semadeni Z., WSiP, Warszawa, 1988, 196-208.
- [52] —, *Poziomy rozumienia pojęć matematycznych u dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim*, w: Z zagadnień trudności w uczeniu się matematyki, WSPS, Warszawa, 1988, 66-83.
- [53] —, *Naśladownictwo i analogia w kształtowaniu pojęć geometrycznych u dzieci umysłowo upośledzonych w stopniu lekkim*, w: Z zagadnień trudności w uczeniu się matematyki, WSPS, Warszawa, 1988, 145-158.
- [54] —, Turnau S., *Mnożenie i dzielenie ułamków*, w: Nauczanie początkowe matematyki. Podręcznik dla nauczyciela, t. 4, praca zb. pod red. Semadeni Z., WSiP, Warszawa, 1988, 48-60.

- [55] —, Kuraś B., *Diagnozowanie możliwości matematycznych dziecka upośledzonego umysłowo w stopniu lekkim*, w: Problemy diagnozy pedagogicznej przy zaburzeniach zdolności matematycznych dzieci, COM, Warszawa, 1989, 54-91.
- [56] —, *Rapport d'un fragment de recherche sur le développement de simples activités mathématiques chez des enfants légèrement handicapés de l'école élémentaire*, Recherches en Didactique des Mathématiques 10.1(1989), 61-110.
- [57] —, *Strefa możliwości i najbliższych możliwości matematycznych dzieci umysłowo upośledzonych w stopniu lekkim w porównaniu z dziećmi normalnymi*, Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych 44(1990), 145-172.
- [58] —, *Pojęcie wielkości proporcjonalnych a pojęcie liczby u dzieci ze szkoły specjalnej w porównaniu z dziećmi ze szkoły masowej*, Dydaktyka Matematyki 12(1990), 193-202.
- [59] —, *Możliwości matematyczne dziecka upośledzonego umysłowo w stopniu lekkim*, w: Aktualne trendy w nauczaniu i wychowaniu dzieci upośledzonych umysłowo, red. Wyczęsany J., Pilecki J., WN WSP, Kraków, 1991, 107-116.
- [60] —, *La conception de la methode fonctionnelle dans enseignement des mathematiques oriente vers les deductions locales*, Le métier d'enseignant de mathématiques dans un monde qui change. Compte rendu de la 42e rencontre internationale de CIEAEM, [red. Ciosek M., IM WSP Kraków], 42-ème Rencontre Internationale de la CIEAEM, Szczyrk, 1991, 497-502.
- [61] —, *Methodologische Aspekte der Untersuchungen in der Mathematikdidaktik*, International Symposium Elementary Math Teaching Praga 1991, 98-102.
- [62] —, Wyczęsany J., *Matematyka 3. Podręcznik dla szkoły specjalnej*, WSiP, Warszawa, wyd. I 1987, wyd. II poprawnione i uzupełnione 1992, s. 72 + 72 + 16.
- [63] —, *Koncepcja badań efektywności kształcenia uczniów klas początkowych I-III szkół dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w zakresie matematyki*, w: Badania efektywności kształcenia dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, red. Kuligowska K., WSPS, Warszawa, 1992, 98-110.

- [64] —, Wachnicki E., 44. *Spotkanie Międzynarodowej Komisji do Badania i Ulepszania Nauczania Matematyki (CIEAEM)*, Dydaktyka Matematyki 14(1992), 143-144.
- [65] —, *Sur des limitation dans le développement de la compréhension et de l'apprentissage des notions mathématiques chez des élèves légèrement handicapés mentalement*, w: The students confronted by mathematics, 44th meeting CIEAEM, Chicago, 1993, 295-306.
- [66] —, *O barierach w procesie tworzenia się pojęć matematycznych*, Matematyka 3(1994), 190.
- [67]* —, *Możliwości matematyczne uczniów szkoły specjalnej*, WSiP, Warszawa, wyd. I 1992, wyd. II 1995, s. 152.
- [68]* — — —, *Przewodnik metodyczny 1, 2. O nauczaniu i uczeniu się matematyki w klasie pierwszej i drugiej szkoły podstawowej* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, [Bielsko-Biała], 1995, s. 171.
- [69] —, [Biogramy matematyków, fizyków i techników, (101 haseł)], w: Słownik biograficzny historii Polski, tom 1 i 2, pod red. Chodera J., Kiryk F., Zakład Nauk. im. Ossolińskich – Wydawnictwo, Wrocław-Warszawa-Kraków, 2005.
- [70] —, *Przygotowanie studentów kierunków pedagogicznych do nauczania matematyki w klasach początkowych*, w: Alternatywne modele kształcenia nauczycieli, WN UMCS, Lublin, 1995, 185-194.
- [71] Rożek B., —, *Rozwijanie aktywności matematycznych studentów pedagogiki wczesnoszkolnej przy zastosowaniu metody czynnościowej*, Zeszyty Nauk. Wyż. Szkoły Ped. Rzeszów 15 Mat. 3(1995), 51-72.
- [72] —, *Specjalna specjalność*, Nauczyciele i Matematyka 14(1995), 22-24.
- [73] Kusion L., —, *The idea of functional math teaching. Some proposals on solving the student difficulties*, Proceedings, Prague, The Czech Republic Charles University, Faculty of Education, SEMT, 1995, 146-146.
- [74]* — — —, *Przewodnik metodyczny 3. O nauczaniu i uczeniu się matematyki w klasie trzeciej szkoły podstawowej* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1996, s. 96.
- [75] —, *Matematyka dla klasy 5. Zeszyt 1* [podręcznik do szkoły specjalnej, Nr w zestawie: S-I-3/95], WSiP, Warszawa, wyd. I 1996, s. 96.

- [76] —, *Matematyka dla klasy 5. Zeszyt 2* [podręcznik dla szkoły specjalnej, Nr w zestawie: S-I-3/95], WSiP, Warszawa, wyd. I 1996, s. 96.
- [77] —, *Strefa możliwości i najbliższych możliwości matematycznych dzieci umysłowo upośledzonych w stopniu lekkim w porównaniu z dziećmi normalnymi*, w: Problemy Studiów Nauczycielskich nr 6 : Dydaktyka matematyki. O badaniach nad nauczaniem i uczeniem się matematyki, red. Nowecki B. J., WN WSP, Kraków, 1996, 56-80.
- [78] Kusion L., —, *Pokonać strach przed matematyką*, Nauczyciele i Matematyka 19(1996), 9-11.
- [79]* —, [redakcja], Wyż. Szkoła Ped. Kraków Rocznik Nauk.-Dydakt. 182 Prace z Dydaktyki Matematyki 4(1996), str. 236.
- [80] —, *Efektywność nauczania matematyki w klasie III szkoły specjalnej dla dzieci umysłowo upośledzonych w stopniu lekkim*, Wyż. Szkoła Ped. Kraków Rocznik Nauk.-Dydakt. 182 Prace z Dydaktyki Matematyki 4(1996), 63-78.
- [81] —, *Typy ćwiczeń w schematycznym planie czynności ułatwiającym realizację koncepcji czynnościowego nauczania matematyki*, Wyż. Szkoła Ped. Kraków Rocznik Nauk.-Dydakt. 182 Prace z Dydaktyki Matematyki 4(1996), 123-142.
- [82] —, *Wstęp*, Wyż. Szkoła Ped. Kraków Rocznik Nauk.-Dydakt. 182 Prace z Dydaktyki Matematyki 4(1996), 5-12.
- [83] —, Strzelecka G., Świder E., *Nauczanie matematyki w szkole specjalnej w świetle możliwości matematycznych uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim*, Szkoła Specjalna 3(1996), 149-153.
- [84] —, Strzelecka G., Świder E., *Projekt nauczania matematyki dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim*, Szkoła Specjalna 3(1996), 159-167.
- [85] Kusion L., - - -, *Klasa druga. Zeszyt 3* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [86] Kusion L., - - -, *Klasa pierwsza. Zeszyt 4* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [87] Kusion L., - - -, *Klasa trzecia. Zeszyt 1* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1996, wyd. II 1997, s. 64.

- [88] Malicki T., Sznajder M., - - -, *Klasa trzecia. Zeszyt 2* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1996, wyd. II 1997, s. 64.
- [89] Malicki T., - - -, *Klasa druga. Zeszyt 2* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [90] Malicki T., - - -, *Klasa pierwsza. Zeszyt 3* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [91] Swoboda E., - - -, *Klasa trzecia. Zeszyt 3* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1996, wyd. II 1997, s. 64.
- [92] Swoboda E., - - -, *Klasa trzecia. Zeszyt 4* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1996, wyd. II 1997, s. 64.
- [93] Sznajder M., - - -, *Klasa druga. Zeszyt 4* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [94] Sznajder M., - - -, *Klasa pierwsza. Zeszyt 1* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [95] - - -, *Klasa pierwsza. Zeszyt 2* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [96] - - -, *Klasa druga. Zeszyt 1* [seria: Błękitna Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, wyd. I 1995, wyd. II 1996, wyd. III 1997, s. 64.
- [97] —, *Matematyka dla klasy 6. Zeszyt 1* [podręcznik dla szkoły specjalnej, Nr w zestawie: S-I-4/96], WSiP, Warszawa, wyd. I 1997, s. 96.
- [98] —, *Matematyka dla klasy 6. Zeszyt 2* [podręcznik dla szkoły specjalnej, Nr w zestawie: S-I-4/96], WSiP, Warszawa, wyd. I 1997, s. 96.
- [99] —, Wyczesany J., *Matematyka dla klasy 1. Zeszyt 1* [podręcznik do szkoły specjalnej], WSiP, Warszawa, wyd. I 1980, wyd. II 1984, wyd. III zmien. 1990, wyd. IV 1993, wyd. V 1997, s. 64.
- [100] —, Wyczesany J., *Matematyka 2. Zeszyt 1* [podręcznik do szkoły specjalnej], WSiP, Warszawa, wyd. I 1982, wyd. II 1988, wyd. III 1993, wyd. IV 1997, s. 64.
- [101] —, Wyczesany J., *Matematyka dla klasy 1. Zeszyt 2* [podręcznik dla szkoły specjalnej] + 16 str. wyprawki, WSiP, Warszawa, wyd. I 1980, wyd. II 1984, wyd. III zmien. 1990, wyd. IV 1993, wyd. V, 1997, s. 96.

- [102] —, Wyczesany J., *Matematyka 2. Zeszyt 2* [podręcznik dla szkoły specjalnej] + *Wyprawka* [16 str.], WSiP, Warszawa, wyd. I 1982, wyd. II 1988, wyd. III 1993, wyd. IV, 1997, s. 64.
- [103] —, *Rola aktywności matematycznych w procesie kształtowania pojęć u uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki*, *Dydaktyka Matematyki* 19(1997), 47-73.
- [104] —, *Jaka matematyka już w klasie pierwszej?*, *Magazyn Błękitnej Matematyki* 3(1997), 3-4.
- [105] —, *Projektowanie dydaktyczne w nauczaniu matematyki*, *Matematyka* 4(1997), 217-224.
- [106] —, *Czynnościowe nauczanie matematyki na tle innych koncepcji nauczania*, *Gradient* 5(1997), 275-288.
- [107] —, *Piętrowe stosowanie metody czynnościowej*, *Acta Univ. Purkynianae (Czech-Polish Mathematical School 97)* 27(1997), 130-141.
- [108] —, *Obraz w procesach poznania matematycznego i jego rola w rozwiązywaniu zadań przez uczniów*, *Interakcja teorii i praktyki w nauczaniu matematyki. Materiały z konferencji, WN WSP, Rzeszów, 1997*, 43-60.
- [109] Kusion L., Malicki T., Sznajder M., — — —, *Matematyczne zgadywanki, kolorowanki i wyliczanki dla klasy 1* [seria: Bibl. Błękitnej Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1998, s. 48.
- [110] Kusion L., Malicki T., Sznajder M., — — —, *Matematyczne zgadywanki, kolorowanki i wyliczanki dla klasy 2* [seria: Bibl. Błękitnej Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1998, s. 48.
- [111]* —, *Czynnościowe nauczanie matematyki*, WSiP, Warszawa, 1998, s. 208.
- [112] —, *Zmiany koncepcji nauczania matematyki a refleksyjny nauczyciel*, w: *Tradycja i wyzwanie, t. 2: Edukacja – Nieopodległość – Rozwój*, red. Paławska K., Universitas, Kraków, 1998, 187-200.
- [113] —, *Nasza Pani Profesor Zofia Krygowska*, *Nauczyciele i Matematyka* 25(1998), 6.
- [114] —, *Anny Zofii Krygowskiej owocne próby promowania dydaktyki na łamach „Matematyki”*, *Matematyka* 6(1998), 325-330.
toż.: w: *XII Szkoła Historii Matematyki, Krynica 19-25 maja 1998*, AGH Wydział Matematyki Stosowanej, Kraków, 1999, 286-292.

- [115] —, Wachnicki E., *Procenty jako szczególne ułamki. Czy $1\% = 0,01$?*, *Matematyka* 2(1998), 97-100.
- [116] —, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy I. Część IV* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 111.
- [117] —, Wyczęsany J., *Matematyka dla klasy 3. Zeszyt 1* [podręcznik do szkoły specjalnej], WSiP, Warszawa, wyd. I – 1996, wyd. II (poprawione) 1999, s. 72.
- [118] —, Wyczęsany J., *Matematyka dla klasy 3. Zeszyt 2* [podręcznik dla szkoły specjalnej] + *Wyprawka* [16 str.], WSiP, Warszawa, wyd. I 1996, wyd. II (poprawione) 1999, s. 72.
- [119]* Walkowicz L.², – – –, *Tęczowa Szkoła. Program zintegrowanego kształcenia i wychowania w klasach I-III; „Cztery pory roku”* [zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4010-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 64.
- [120] Walkowicz L., – – –, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy I. Część I* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 155.
- [121] Walkowicz L., – – –, *Mój jedyny podręcznik. Klasa pierwsza. Zeszyt 1* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 100.
- [122] Walkowicz L., – – –, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy I. Część II* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 151.
- [123] Walkowicz L., – – –, *Mój jedyny podręcznik. Klasa pierwsza. Zeszyt 2* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 96.
- [124] Walkowicz L., – – –, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy I. Część III* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie

²Majorek Czesław – pseudonim

- zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 142.
- [125] Walkowicz L., – – –, *Mój jedyny podręcznik. Klasa pierwsza. Zeszyt 3* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 96.
- [126] – – –, *Tęczowa Szkoła. Matematyka. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w klasach IV-VI szkoły podstawowej; „Cztery strony świata”*, Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 1999, s. 16+16.
- [127] —, *Mój jedyny podręcznik. Klasa pierwsza. Zeszyt 4* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2000, s. 88.
- [128] —, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy II. Część I* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2000, s. 159.
- [129] —, *Mój jedyny podręcznik. Klasa druga. Zeszyt 1* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2000, s. 100.
- [130] —, *Mój jedyny podręcznik. Klasa druga. Zeszyt 2* [seria: Tęczowa Szkoła]; [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2000, s. 100.
- [131] —, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy II. Część II* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2000, s. 162.
- [132] – – –, Kusion L., Malicki T., Sznajder M., *Matematyczne zgadywanki, kolorowanki i wyliczanki dla klasy 3* [seria: Bibl. Błękitnej Mat.], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2000, s. 48.
- [133] —, *Matematyka. Program nauczania dla II etapu edukacji (kl. 4-6) sześćioletniej szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem*

- umysłowym w stopniu lekkim* [DKW-4014-302/99], w: Program nauczania szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. Etapy edukacyjne I i II, WSiP, Warszawa, 2000, 99-115.
- [134] —, *Matematyka. Program nauczania w gimnazjum specjalnym dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim* [DKW-4014-303/99], w: Program nauczania gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. III etap edukacyjny, WSiP, Warszawa, 2000, 73-104.
- [135] —, Rozmus M., *Meandry awansu naukowego dydaktyka przedmiotowego*, Konspekt 4(2000), 75-81.
- [136] —, *Mój jedyny podręcznik. Klasa druga. Zeszyt 3* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 100.
- [137] —, *Mój jedyny podręcznik. Klasa druga. Zeszyt 4* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014/199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 96.
- [138] —, *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy II. Część IV* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 117.
- [139] —, *Mój jedyny podręcznik. Klasa trzecia. Zeszyt 1* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 116.
- [140] —, Siwek A., *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z zeszytem dodatkowym dla klasy III. Część II* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 34+88.
- [141] —, Siwek M., *Mój jedyny podręcznik. Klasa trzecia. Zeszyt 2* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/19], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 112.
- [142] —, Siwek-Gardziel K., *Matematyka. Zeszyt 1* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie II klasy gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-27/2001], WSiP, Warszawa, 2001, s. 104.

- [143] —, Siwek-Gardziel K., *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy II. Część III* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 152.
- [144] —, Siwek-Gardziel K., *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z zeszytem dodatkowym dla klasy III. Część I* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2001, s. 26+65.
- [145] —, Siwek-Gardziel K., *Matematyka. Zeszyt 2* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie II klasy gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-27/2001], WSiP, Warszawa, 2001, s. 100.
- [146] —, *Nauczanie zintegrowane matematyką*, *Matematyka* 6(2001), 353-359.
- [147] —, Siwek A., *Mój jedyny podręcznik. Klasa trzecia. Zeszyt 3* [seria: Tęczowa Szkoła] [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2002, s. 80.
- [148] —, Siwek A., *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy III. Część 4* [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-40], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2002, s. 75.
- [149] —, Siwek M., *Mój jedyny podręcznik. Klasa trzecia. Zeszyt ćwiczeń 3.4* [seria: Tęczowa Szkoła] [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2002, s. 80.
- [150] —, Siwek M., *Tęczowa Szkoła. Scenariusze zajęć z antologią tekstów dla klasy III. Część III* [oprac. na podstawie programu: Nauczanie zintegrowane. Program realistyczno-czynnościowego kształcenia w I-III], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2002, s. 68.
- [151] —, Siwek-Gardziel K., *Mój jedyny podręcznik. Klasa trzecia. Zeszyt ćw. 3.3* [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zintegrowane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014-199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2002, s. 104.
- [152] —, Siwek-Gardziel K., *Mój jedyny podręcznik. Klasa trzecia. Zeszyt 3* [4], [seria: Tęczowa Szkoła], [oprac. zgodnie z programem: Nauczanie zinte-

- growane, zatw. przez MEN, nr dec. DKW-4014/199/99], Wyd. „Kleks”, Bielsko-Biała, 2002, s. 80.
- [153] —, Siwek-Gardziel K., *Matematyka 3. Podręcznik dla gimnazjum. Część pierwsza* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie III klasy gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-33/2002], WSiP, Warszawa, 2002, s. 104.
- [154] —, *Teoretyczne i aplikacyjne konteksty integracji kształcenia wczesnoszkolnego, część I*, Edukacja 77.1(2002), 4-15.
- [155] —, *Teoretyczne i aplikacyjne konteksty integracji kształcenia wczesnoszkolnego, część II*, Edukacja 77.2(2002), 4-16.
- [156] —, Siwek-Gardziel K., *Matematyka 3. Podręcznik dla gimnazjum. Część druga* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie III klasy gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-33/2002], WSiP, Warszawa, 2003, s. 100.
- [157] —, *Realistyczna matematyka w strukturze integralnego kształcenia dzieci w młodszym wieku szkolnym*, Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych 45.1(2003), 50-52.
- [158] —, *Matematyka. Zeszyt 1* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie I klasy gimnazjum specjalnego; Nr dopuszczenia S-I-1/2000], WSiP, Warszawa, wyd. I i wyd. II 2000, wyd. III (uzup. i zmien.) 2004, s. 96.
- [159] —, *Matematyka. Zeszyt 2* [podręcznik (...) do nauczania mat. na poziomie I klasy gimnazjum specjalnego; Nr dopuszczenia: S-I-1/2000], WSiP, Warszawa, wyd. I i wyd. II 2000, wyd. III (uzup. i zmien.) 2004, s. 96.
- [160]* —, *Kształcenie zintegrowane na etapie wczesnoszkolnym. Rola edukacji matematycznej* [Seria: Nowoczesna Szkoła, tom 12], WN AP, Kraków, 2004, s. 294.
- [161] —, *Główne strategie kształcenia matematycznego uczniów*, w: *Pogranicza pedagogiki i nauk pomocniczych*; red. Palka S., Wyd. UJ, Kraków, 2004, 285-300.
- [162] —, *Rozwój logicznego myślenia priorytetem współczesnej szkoły*, w: *Nauki pedagogiczne w Polsce. Dokonania, problemy, współczesne zadania, perspektywy*, red. Lewowicki T., Szymański M. J., Wyd. Nauk. AP, Kraków, 2004, 266-271.

- [163] —, Bereźnicka M., *Myślenie matematyczne jako wartość we wczesnoszkolnym kształceniu zintegrowanym*, w: *Kształcenie nauczycieli przedszkolnych i klas początkowych w okresie przemian edukacyjnych*, red.: Muchacka B., Kraszewski K., WN AP, Kraków, 2004, 99-114.
- [164] —, *Anna Zofia Krygowska – w stulecie urodzin*, *Matematyka* 6(2004), 4-11.
- [165] —, *Rozwój logicznego i matematycznego myślenia w kształceniu zintegrowanym*, *Cesty (k) poznávání v matematice primární školy [Sborník příspěvků]*, red.: Uhlířová M., *Cesty (k) poznávání v matematice primární školy [Sborník příspěvků]*, Olomouc 22-24. 04. 2004, 2004, 17-22.
- [166]* —, *Dydaktyka matematyki. Teoria i zastosowania w matematyce szkolnej* [seria: *Bibl. Nauczyciela Mat.*], WSiP, Warszawa, 2005, s. 335.
- [167] —, *Jak przygotowywać studentów wczesnoszkolnej edukacji zintegrowanej do kształcenia matematycznego uczniów?*, w: *Rozwój zawodowy nauczyciela*, red. Moroz H., Oficyna Wyd. Impuls, Kraków, 2005, 243-250.
- [168] —, *Matematyczne aktywności we współczesnych podręcznikach zintegrowanych*, w: *Współczesne tendencje rozwoju pedagogiki wczesnoszkolnej*, red. Kozak-Czyżewska E., Zdybel D., Kępa B., MAC Edukacja, Kielce, 2005, 363-375.
- [169] —, *Profesor Krygowska – niezwykły człowiek, tytan pracy*, *Dydaktyka Matematyki. Roczniki PTM seria 5* 28(2005), 83-98.
- [170] —, *Nowe kierunki w edukacji matematycznej dziecka*, w: *Wczesna edukacja dziecka. Stan obecny – Perspektywy – Potrzeby*; red.: Bałachowicz J. i Kowalska A., *Wyd. Nauk. Wyższej Szkoły Ped. TWP*, Warszawa, 2006, 71-78.
- [171] —, *O integracji języka polskiego i matematyki w klasach początkowych*, w: *Język – Literatura – Wychowanie*, red.: Bałachowicz J., Frycie S., *Wyd. WSP TWP*, Warszawa, 2006, 150-162.
- [172] —, *Efektywność kształcenia matematycznego dzieci klas I-III w Polsce*, w: *Matematika 2. The Conference Proceedings, Acta Univ. Palackianae Olomucensis. Mathematica* 5(2006), 239-242.
- [173] —, *Matematyka 5. Część 1* [podręcznik do szkoły specjalnej, nr dopuszczenia: S-I-59/6/2005], WSiP, Warszawa, wyd. II. (zmien. i uzup. wersja wyd.I (poz. 75)) 2005; wyd. III 2007, s. 104.

- [174] —, *Matematyka 5. Część 2* [podręcznik do szkoły specjalnej, nr dopuszczenia: S-I-59/6/2005], WSiP, Warszawa, wyd. II (zmien. i uzup. wersja wyd. I (poz. 76)), 2005; wyd. III 2007, s. 104.
- [175] —, *Matematyka 6. Część 1* [podręcznik do szkoły specjalnej, nr dopuszczenia: S-I-60/6/2005], WSiP, Warszawa, wyd. II (zmien. i uzup. wersja wyd. I (poz. 97)), 2005; wyd. III 2007, s. 104.
- [176] —, *Matematyka 6. Część 2* [podręcznik do szkoły specjalnej, nr dopuszczenia: S-I-60/6/2005], WSiP, Warszawa, wyd. II (zmien. i uzup. wersja wyd. I (poz. 98)), 2005; wyd. III 2007, s. 104.
- [177]* —, [redakcja pracy zb.] *Efektywność kształcenia zintegrowanego. Implikacje dla teorii i praktyki*, Wyd. WSP TWP, Katowice, 2007, s. 306.
- [178] —, Siwek-Gardziel K., *Matematyka. Zeszyt 1* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie II klasy gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia S-I-(72)2/07], WSiP, Warszawa, wyd. II (zmien. i uzup. wersja wyd. I (poz. 142)), s. 112; wyd. III (zmien.) 2007, s. 114.
- [179] —, Siwek-Gardziel K., *Matematyka. Zeszyt 2* [podręcznik (...) do nauczania matematyki na poziomie II klasy gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-(72)3/ 07], WSiP, Warszawa, wyd. II (zmien. i uzup. wersja wyd. I (poz. 145)); wyd. III (zmien.) 2007, s. 108.
- [180] —, Franik A., Miliczek J., *Realizacja współczesnych koncepcji kształcenia w podręcznikach zintegrowanych*, w: *Efektywność kształcenia zintegrowanego. Implikacje dla teorii i praktyki*, red. Siwek H., Wyd. WSP TWP, Katowice, 2007, 97-106.
- [181] —, Wojtas A., Zwirner G., Rudek A., *Umiejętności uczniów klasy trzeciej w świetle współczesnych celów kształcenia*, w: *Efektywność kształcenia zintegrowanego. Implikacje dla teorii i praktyki*, red. Siwek H., Wyd. WSP TWP, Katowice 2007, 177-206.
- [182] —, *Rola koncepcji realistyczno-czynnościowej w rozwoju pojęć matematycznych dziecka*, w: *Wspieranie rozwoju dzieci w procesie wczesnej edukacji*, praca zb. pod red. Puślecki Wł., Wyd. Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, Wrocław, 2008, 175-179.
- [183] —, *Wielopoziomowe kształtowanie pojęć matematycznych w ujęciu metody czynnościowej*, w: *Problemy doskonalenia systemu edukacyjnego w Polsce*, red. Moroz H., Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków, 2008, 281-294.

- [184] —, Karaś A., *Kompetencje absolwentów wczesnoszkolnej edukacji zintegrowanej do kształcenia matematycznego dzieci*, w: *Kompetencje nauczyciela edukacji początkowej*, red. Żegnałek K., Wyd. WSP TWP, Warszawa, 2008, 152-164.
- [185] —, *Trudności studentów pedagogiki z matematyką*, w: *Matematika 3. The Conference Proceedings, Acta Univ. Palackianae Olomucensis. Mathematica 6(2008)*, 259-263.
- [186] —, *Matematyka. Podręcznik z ćwiczeniami. Część 1* [do klasy 1 gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-8/2009], WSiP, Warszawa, 2009, s. 124.
- [187] —, *Matematyka. Podręcznik z ćwiczeniami. Część 2* [do klasy 1 gimnazjum specjalnego; nr dopuszczenia: S-I-8/2009], WSiP, Warszawa, 2009, s. 116.
- [188] —, *Przygotowanie studentów pedagogiki – przyszłych nauczycieli do rozwijania myślenia matematycznego dzieci w wieku wczesnoszkolnym*, w: *Edukacyjne konteksty rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym*, red. Kusiak K., Nowakowska-Buryła I., Stawinoga R., Wyd. UMCS, Lublin, 2009, 105-112.
- [189] —, *Rozwój myślenia matematycznego od przedszkola – jak skutecznie uczyć matematyki?*, w: *Wczesna edukacja dziecka – perspektywy i zagrożenia*, red. Włoch S., Wyd. Uniw. Opolskiego, Opole 2009, 225-236.
- [190] —, *Analiza podręczników zintegrowanych – praca badawcza studentów*, *Matematika z pohľadu primárneho vzdelávania. Zborník príspevkov z konferencie z medzinárodnou účasťou*, Univ. Mateja Bela Banská Bystrica, [nazwa konf.: jw.; 22-24.04.2009, Tále; konferencja z udz. gości zagr.], 2009, 201-206.
- [191] —, *Doktor Maria Sznajder (1940-2009)*, *Konspekt* 34.1(2010), 52-53.
- [192] —, *The Role of Mathematical Activities in Development of Lightly Handicapped Children*, ICPM'09. Liberec. Proceedings, Technical Univ. of Liberec, [International Conference: Presentation of Mathematics'09; September 14-16,2009, Liberec], 2010, 183-189.

Opracowała Janina Wiercioch
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie